Yaşa, benim Halkım!

Ana Sözü

ANA SÖZÜ 1988

www.anasozu.com

№ 7-8 (722-723) 26 Çiçek ay (aprel) 2019 Paası - 5 ley 00 bani

Aydın hem Ayozlu Paskellä kutluca olsun!

Çiçek ayın 28-dä bütündünnä ortodoksları bakaceklar Aydın hem Ayozlu Paskellä yortusunu. Büük, Ayozlu, Pak hem Aydınnadıcı Paskellemiz nur şafkınnan hepsimizin evlerinä hem bütün topraa gelecek.

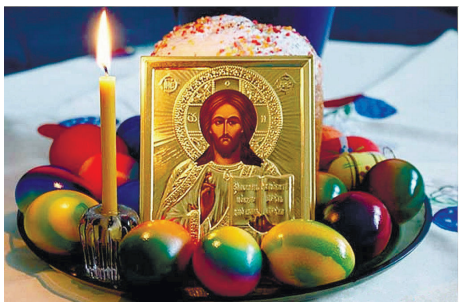

Büük Paskellä yortumuz kutluca olsun! Hepsimizä saalık hem kısmet, bereket hem selemet, uzun ömür hem tatlı laf getirsin! Kurtarıcı hepimizi korusun!

Gelän Ayozlu, Pak hem Aydınnadıcı Paskellä yortumuzlan hepsini kutlêêrız!

Açan çorbacılar gagauzları insan erinä saymêêrlar

6-cı sayfa

“Gagauz dilini koruyarsak, gagauz dili koruyacek bizi, koruyacek bizim avtonomiyamızı!”

Çiçek ayın 19-da oldu II-ci regional Forumu – “Gagauz dili: bir erdä kolaylıkların çok renklilii”. Burada nasaat ederäk Gagauziya Halk Topluşun bilim, üüredicilik, kultura, dil hem dinnär komisiyanın başı Dimitriy MANASTIRLI, başararak lafını, dedi: “*Gagauz dilini koruyarsak, gagauz dili koruyacek bizi, koruyacek bizim avtonomiyamızı!*” Bu laflardan dooru var mı nicä bişey taa dooru sölemää!

Regional Forumu için okuyun 4-cü sayfada

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası – SEVİNÇLİ hem KAHIRLI bir Olimpiada

Çiçek ayın 12-14 günnerindä Kişinevun “Antioh Kantemir” liţeyindä geçti XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası. SEVİNÇLİ bir Olimpiada, zerä XXX-cu – yubileynıy! KAHIRLI bir Olimpiada, zerä onun ne AÇILIŞINA, ne da KAPANIŞINA Gagauziyanın büünkü başları gelmedilär: ne Başkan İrina VLAH, ne üüredicilik tän sorumnu Gagauziya Başkanının yardımcısı Ölesä TANASOGLU, ne Gagauziya Halk Topluşun başı, ne GHT bilim hem üüredicilik komisiyasının başı yada azaları. BİRİCİİ!!!

Olimpiada için yazıları okuyun 5-ci hem 6-cı sayfalarda

T.C. Kişinev Büükelçiliindä “Çocuk Bayramı” bakıldı

Çiçek ayın 23-dä Türkiye Respublikasının “Çocuk Bayramı” (uşaklar yortusu) bakılma günündä T.C. Kişinev Büükelçiliindä “Çocuk Bayramı” (uşaklar yortusu) kutlamaları oldu. Bu günü, Büükelçilää çaarıldı 52 üüsüz hem kusurlu uşak Kişinevdan hem Kongaz küüyündän. Ayrıca yortuya katıldı türk kuruluşların personalın küçük yaşta uşakları da.

“Çocuk Bayramı” (uşaklar yortusu) kutlamasının ofiţial açılışı başladı Moldova hem Türkiye Gimnalarının çalınmasınnan. Sora Türkiye Kişinev Büükelçisi Gürol SÖKMENSÜER selemnädı yortuya gelenneri hem kısadan annattı bu yortunun kurulma istoriyasını. Uşaklar da romın dilindä peetleri annattılar.

Ofiţial açılışta Kişinev Primariyasının “Uşakların haklarını korumak Direkţiyası”nın geçici başı Luçia KAÇUK şükür etti Türkiye Kişinev Büükelçiliinä bu yortunun hazırlanması için.

Ofiţial aşılıştan sora T.C. Kişinev Büükelçiliin aulunda uşaklara deyni şennik hem master-klas programası başladı. Programada vardı türlü oyunnar, plastelindän yaratmak, çölmekçilik hem sabun şişirigaları yapmak master-klasları, resimcilik yarışması, patladılmış papşoy hem şeker vatası ikramnarı.

Yortuda uşaklara bir masa da kuruldu, neredä onnar dattılar döner hem başka türk imeklerini, içtilär meeva suyu hem ayran, tatlılıklarlan ikram oldular.

“Çocuk Bayramı” (uşaklar yortusu) betkisindä herbir uşaa verildi birär torba baaşış, neredä, resimcilik hem başka şkola işlerindän kaarä, vardı birär çift ayak kabı da.

Not. Türkiye Respublikasının “Çocuk Bayramı” (uşaklar yortusu) bakılma günündä Gagauziya Radio hem Televideniye (GRT) kanalı T.C. Kişinev Büükelçiliindän cannı yayın verdi.

Gagauz güreşçisi Pötr YANULOV Evropa çempionatında Moldova için gümüş medaliyi aldı

Evropanın serbest güreştä çempionatında güreşän gagauz güreşçisi kıpçaklı Pötr YANULOV 86 kg kategoriyasında Moldova için gümüş medaliyi aldı.

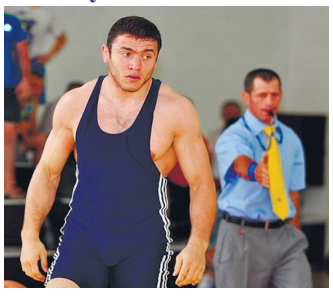

Finala etişincäk Pötr YANULOV 1/8 finalda 10:2 ensedi romını Mihay PALARİYAyı, ¼ – 10:0 izrailliyi Uri KALAŞNİKOVu hem ½ Türkiyedän güreşçiyi Fatih ERDİNı.

Finalda Pötr YANULOV 4:0 tarattı rus güreşçisinä Vladislav VALİEVa.

Konstantin KELEŞin “Benim fikirlerim – benim atlarım” resim sergisi

Çiçek ayın 16-da Komrat regional resim Galereyasında açıldı gagauz resimcisinin Konstantin KELEŞin resim sergisi – “Benim fikirlerim – benim atlarım”.

Sergidä var nicä tanışmaa resimcinin 50-ya yakın grafika hem jivopis yaratmalarınnan, angılarının taa çoyunda gösterili beygirlär, zerä Konstantin KELEŞ bütün ömürünü hem can sıcaklıını baaşladı bu gözäl hem akıllı hayvannara. Bu üzerä da resimci onnarsız kendi yaşamasını dolu görmeer.

Serginin açılışına gelän Gagauziyanın kultura hem incäzanaat insannarını, kendisinin dostlarını, politikacıları Konstantin KELEŞ tanıştırdı 5-ci grafika kiyadınnan hem bildirildi, ani bu resim sergisi Çiçek ayın (aprel) bitkisinädän açık olacek.

Not. Sovetlär Birlii daaldıynan Konstantin KELEŞ koruyabildi birkaç soylu beygiri da, onnara dayanarak, kurdu Çadırdakı “At-Prolin” at fermasını, neredä büün da direktor işleer.

Akıl almaz bir esapsızlık: Moldova Konstituţiyasına, Gagauziyanın Temel Kanonuna hem Seçim Kodeksına bir umursuz nestederlär

Kuvedä gelmää deyni insannar canını şeytana satêrlar – bunu hepsi biler! Hepsi biler, ani kuvedä geldiynän da onnar, gülär üzlülük hem büüleyicilik maskalarını suratlarından koparıp, KUVET hem PARA için satêrlar DOSTlarını hem KAFADARlarını, DİNİni hem İNANInı, TOPRAAnı hem vatanını ("vatan" lafını maasuz küçük bukvaylan yazêrız, zerä onnarda Vatan da yok).

Ama, açan bu iş için Moldova Konstituţiyasına, Gagauziyanın Temel Kanonuna, Gagauziyanın Seçim Kodeksına nestedip, satêrlar kendi MİLLETİni, kendi HALKInı – bu akıl almaz bir esapsızlık.

Osaydı bu absurd sade bizä deyni mi? Onnara deyni – bu yaşamak norması mı?

Onnara hayınnık hem satkınnık norma sa, ozaman onnara deyni, paradan kaarä, ayozlu bişey kalmamış.

Bakın büün Gagauziyada ne olêr – maamilä surat "inişiativalı insannar" büünkü Başkanı taa bir kerä tahtında brakmak için, milletimizdän, halkımızdan imza toplêêrlar. Bileräk, ani imzayı koyan insan hiç bir kerä lafından atılmêêr, Başkan hem onun "adamnarı" insannarı maasuz tuzaa sokêrlar.

Kuvettä bulunan kişilär bunu neçin yapêrlar? Bezbelli duyêrlar, ani başka türlü onnar genä kuvettä

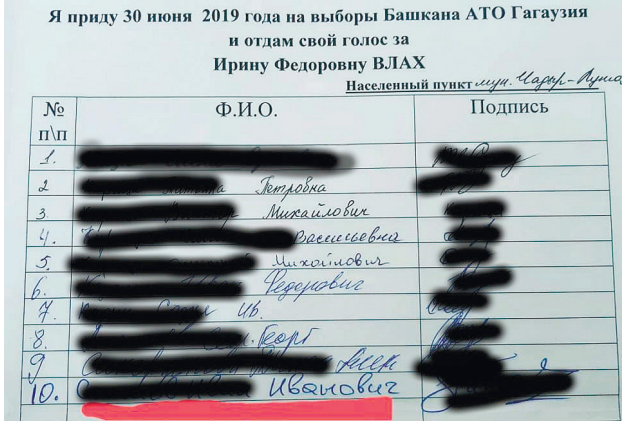
Я приду 30 июня 2019 года на выборы Башкана АТО Гагаузия
и отдам свой голос за
Ирину Федоровну ВЛАХ
Населенный пункт мун. Чадыр-Лунга

№ п\п	Ф.И.О.	Подпись
1.	[redacted]	[redacted]
2	[redacted] Петровна	[redacted]
3.	[redacted] Михайлович	[redacted]
4.	[redacted] Васильевна	[redacted]
5.	[redacted] Михайлович	[redacted]
6.	[redacted] Федорович	[redacted]
7.	[redacted]	[redacted]
8.	[redacted]	[redacted]
9	[redacted]	[redacted]
10.	[redacted] Иванович	[redacted]

kalamayaceklar. Ama kalmaa isteerlär! Onuştan bütün administrativ resursunu hem teatruluu koşup, suratlarına genä gülär üzlülük hem büüleyicilik maskalarını takıp, herbir zakonsuzluu yapmaa koşulêrlar.

Başkan söleyeräk, ani o "Gagauziya Temel Kanonu"n GARANTı (bak: http://gagauzinfo.md/index.php?newsid=45950), bir umursuz ÇİİNER o Kanonun 61-ci statyasını, neredä sölener, ani seçimnaär "SAKLI hem SERBEST oy vermäklän" olêrlar. Bundan kaarä, hep ölä, Canabisi hem onun taraftarları çiinerlär Moldova Konstituţiyasının 38-ci statyasını da, neredä hep bu yazılı.

İsteerim bu zakonsuzluu yapannarın aklılarına getirmää, ani "Gagauziyanın Seçim Kodeksı"nın 6-cı statyasında yazılı, ani **"seçimcinin oy vermesinä hem onun kontrol etmesinä baskı olamaz"**.

Kalanını, esabınız varsa, esabınıza brakêrım.

Akademik Todur ZANET,
Gagauz Millli Gimnanın avtoru

Soţialstlär Demokratlara evlenerlär mi? Aldadılmış gagauzlar düünä çaarılacek mı?

Çiçek ayın (aprel) 2-dä Moldovada oldu politika ortalını açıklayan bir iş – Moldova Prezidentı soţialist İgor DODON oturttu bir masaya Soţialistlär hem Demokratlar partiyaların liderlerini, Parlamentın geleceeni hem Parlamentta ortaklık birleşmesini kurmasını annaşsınnar deyni.

Buluşmadan sora Prezident İgor DODON presaya bir açıklama yaptı, neredä ilktän urguladı, ani bu buluşma Soţialistlär hem Demokratlar partiyaların liderlerinnän oldu. Ama bakarsanız prezidenturanın saytında verilän patretlerä, annêêrsınız, ani bu buluşma taa çok İgor DODON hem Demokratlar partiyasının başı Vladimir PLAHOTNÜK arasında buluşmaya benzeer, zerä masada onnar karşı-karşıya oturêrlar. Soţialistlär partiyasının başı Zinaida GREÇANAYA sa, bakmadaan ona, ani masa tombarlak, masanın bir kenarında bulunrêr.

Presa açıklamasında İgor DODON te bu lafları da söledi: "*Seçilmä partiyaların borcu ortaya koymaa Moldova için açık perspektivayı: ya kurulêr parlament çokluu hem işleyän Pravitelstvo, yada biz erken seçimnerä gideriz*". (BİZ kim? Soţialistlär mi?)

Soţialistlär partiyasının başı Zinaida GREÇANAYA hem Demokratlar partiyasının baş Vladimir PLAHOTNÜK sa, dedilär, ani bu partiyalarda çok ortaklık var – taa çok soţial sferasına dokunan işlerdä.

Buluşmadan sora açıklandı, ani ortaklık birleşmesi taa kurulmadı. Ama bir şüpesiz var nicä deyelim, ani bu ortaklık düünü olacek. Zerä kendi açıklamasında Zinaida GREÇANAYA dedi, ani "*büün lääzım ayırmaa memlekettä kaavi kuvedin hem politika krizislı erken seçimnerin arasından*". Kaavi kuvet – bu acaba Demokratlarlan ortaklık birleşmä mi?

Hep bu türlü açıklamalar yaptı Vladimir PLAHOTNÜK ta.

Bu "nasaatlaşma" için aklıma bir fıkra geldi: "Karı-koca çekişerlär – ortalık yanêr. Hiç birisi aşaa kalmaa istämeer. Sonunda karı deer kocasına: "İslää, nicä sän deyecän, benimcä ölä da olacek!"

İsteerim taa bir iş aklınıza getirmää – seçimnerin önündä Moldova Prezidentı İgor DODON dediydi, ani Soţialistlär partiyası seçimneri taramarsa, ozaman erken seçimä gidilecek. Şindi sa Demokratlarlan ortaklık kurmaa teklif eder. Bu onun işinä uyêr, ama halkın işinä acaba uyêr mı?

Yanılmarsaydım, seçimnerdän ileri Soţialistlär Demokratlarlan ortaklık kurmamaa deyni bir deklaraţiya imzaladıydılar. Ölä, nicä onun öndercileri, Komunistlär partiyasında olarak, imzaladıydılar bir kiyat, ani Parlamentta partiyadan atılmayaceklar da sora, Bibliyadakı personaj gibi, hemen bir umursuz sattılar o partiyayı hem onu, kim onnarı, ayaa kaldırıp, adam yaptı.

Bu ortaklık birleşmäklän Soţialstlär istoriyanın bokluuna atılacek, partiyaları bitecek. Ama bu o partiyanın büünkü azalarının umurunda da diil, çünkü 4 yılın içindä onnar dolduraceklar cöplerini da sora "kim bozmasa, kör olsun" durumuna geleceklär: ihtär siţialistlär – dinnenmeyä (pensiyeya) raat yollanaceklar, gençlär sa – bir amansız tükürüp onnara oylarını verän insannarın üzünä, başka partiyalara sızaceklar hem, ölülerin üstündän geçip, taa üüseklerä tırmanaceklar.

Bana geler, ani bu ortaklık birleşmä olursaydı, Demokratlar partiyası yavaşıcık, bir zaametsiz, yudaçek soţialistleri, da 4 yıldan sora, soţialistlär, büünkü komunistlär gibi, Parlament gemisinin dışında buulaceklar. Ama, amanın aması da var – PARA hem KUVET!

Bu ortak birleşmesi uracek Gagauziyaya da! Taa doorusu bu iş Gagauziyada soţialistlerin haliz üzlerini açacek. En aazdan o var nicä getirsin büünkü Başkanın politika ölümünä, zerä ona zor olacek annatmaa insannara neçin bu iş oldu. Ama raat olalım – o bunu hiç dişünmeyecek yapmaa da! Zerä o hem onun komandası türlü masallarlan genä büüleyeceklär gagauzları, da gagauzlar, masalda o tavşamcıklar gibi, dooru onnarın aazına gideceklär, nicä büün soţialistlär doorudan giderlär demoktaların aazına.

İnsan arasında var bir laf: ilk kerä acıdêr, ama sora keyf verer. Acıdacek mı bu ortaklık birleşmesi Gagauziyadan parlamenta seçilän deputatlarını hem Gagauziyanın büünkü Başkanını bilmeerim, taa doorusu – sanmêêrım, zerä acıtsın deyni en aazdan bozulmamış olmaa lääzım. Burada sa üstlerdän ne politikacılar hem politikalar geçti!

Herliim bu ortaklık birleşmä olarsaydı da Soţialstlär Demokratlara evlenärsalar, ozaman bizä kalacek bu düündä sade "Acı! Acı! Acı!" baarmaa, zerä yalannardan, aldadılmaktan, aldanmaktan hem bin kerä ahmak erinä saymaktan gagauz milletimizin yaşaması taa da acı olacek.

Ama, bekim, bu acının bir faydası da olacek: gagauzlar acıdan gözlerini açaceklar, da önümüzdeki Gagauziya Başkanı seçimnerindä hem erindeki seçimnerdä oylarını tatlılaa, haliz hem bozulmamış insannara, kullanaceklar.

Akademik Todur ZANET,
Gagauz Millli Gimnanın avtoru

Ukrayınada eni prezident seçildi

Çiçek ayın 21-dä Ukrayınada geçti Prezident seçimnerin ikinci turu, angısında ensedi kandidat Vladimir ZELENSKİY.

Ukrayınanın Merkez Seçim Komisiyası bidirdi, ani 100% seçim protokollarını incelediktän sora, Vladimir ZELENSKİY için 73,22% oy verilmiş, Ukrayınanın büünkü prezidentı Pötr POROŞENKO için sa 24,45% oy verilmiş.

Pötr POROŞENKO artık tanıdı, ani Prezident seçimnerini tarattı da kutladı Vladimir ZELENSKİYyi enseyişlän.

Şri-Lankada teraktlara 359 can kurban

Çiçek ayın 21-dä Katolik dünnääsı hristiannarın en büük yortusunu Pakelleyi bakardı. Ama bu aydın yortuya büük kahır uuradı – Şri-Lanka Demokratika Soţialist Respublikasının kliselerindä hem otellerindä 8 terakt yapıldı.

Büünkü gündä belli oldu, ani teraktlara 359 can kurban oldu, 500 kişiyä yakın dä yaralı var. Ölennerin arasında var yabancı devletlerdän insannar da – ABD (Amerika Birleşik Devletleri), Büük Britaniya (Angliya), Golandiya, İndiya, Kitay hem Türkiye vatandaşları.

Kim yaptı bu canavarlı taa belli diil, ama Şri-Lankadan gelän haberlerä görä kendisini patladan teroristlerin birisi "İslam devleti" kuruluşundanmış.

Yası gagauzçaylan yarı rusçada regional Forumu hem şkolalarlan uşak başçalarda gözäl gagauzça

Çiçek ayın 19-da, iki yıldan sora, Kongaz küüyündä geçti gagauz dilinnän ilgili II-ci regional Forum – "Gagauz dili: bir erdä kolaylıkların çok renklilii". Forumu hazırladılar Gagauziyanın M. MARUNEVİÇ adına Bilim-aaraştırma Merkezi hem Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyası. Bu kerä Forumu baaşladılar şkolalarda gagauz dilindä ilk üürenmesinin başlamasının 60-cı yıldönümünä (*üç yıldan sora bu üürenmäk kesildi*) hem "Ana dili" yortusuna, ani Gagauziyada Orak ayın 30-zu erinä Çiçek ayın 27-dä bakmaa başladılar.

O günü Kongaza toplandılar bütün Gagauziyanın gagauz dilindä üüredicilerin hem terbiedicilerin çoyu, gimnaziyaların, liţeylerin hem uşak başçaların direktorları, Gagauziyanın başları, Moldovanın hem Halk Topluşun deputatları, yaşlılar Sovetin azalrarı, Gagauziya Bilim merkezinin zaametçileri, Komrat Devlet Universitetın hem M.Çakir kolecın pedagogları.

Forumun başında Kongaz küüyün uşak başçalarından uşakalar bir konţertlan selemnedilär forumcuları.

Foruma gelän insannara **yası gagauzçada hem yarı rusçada** danıştı Gagauziya Başkanı İrina VLAH. Sora söz tuttular Moldova Parlamentın deputatı Födor GAGAUZ, GHT deputatı Mihayıl JELEZOGLU (*Gagauziya Halk Topluşu başı Vladimir KISAnın adına*), GHTnın bilim, üüredicilik, kultura, dil hem dinnär komisiyanın başı Dimitriy MANASTIRLI, Türkiyenin adından KDU türkologiya bölümün üüredicisi Kürşat ŞAHİN, Kongaz küüyün başı Mihail ESİR.

Bu danışmalarda sora Forumda gösterdi Bilim-aaraştırma merkezin hazırladı dokumental film, ani annadardı gagauz küülerin şkolalarında 1958-1961 yıllarda gagauz dilin üüredilmesini.

Sora **yası gagauzçada** bir dokladı okudu Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının başı Sofya TORLAK, neredä annattı ne "gözäl" hem "geniş" uurda Gagauziyada gider ana dilin üürenmesi.

Gagauziya Bilim-aaraştırma Merkezin geçici direktoru İrina KONSTANTİNOVA "Gagauz dilinin kullanmak sferasının genişlenmesi için" Zakonun aslıya çıkarılmasınnan Gagauz dilin ilerlemesindä hem korunmasında Milli strategiyasının prezentaţiyasını yaptı. Prezentaţiyada Canabisi tanıştırdı Bilim-aaraştırma Merkezin hazırladı kiyatlarlan hem metodika işlerinnän, angıların arasında vardı 1-4-cü klaslar için "Gagauzça-rusça hem rusça-gagauzça sözlük" hem şkolalar için gagauz yazıcıların patretleri takımı.

Forumun birinci payını başardılar Gagauziyanın anılmış artistleri Mihail ham Valentina YASIBAŞ türküylän "Yaşa, Halkım!" (*laflar – Todur ZANET, muzıka – İlya FİLEV*).

Forumun ikinci payı geçti Kongazın Nikolay ÇEBANOV hem Varvara TOPAL adına gimnaziyalarda, Todur ZANET teoretik liţeyindä hem beş uşak başçasında açık uroklarda hem master-klaslarda. Hepsi terbiedilmäk hem üüredicilik kuruluşlarında insannar hem uşaklar pek gözäl hazırlanmıştılar. Büük sevinmeliklän musaafirleri, gözäl GAGAUZÇAMIZDA lafettilär, peet annattılar, şţenka gösterdilär hem verilän soruşlara cuvap verdilär.

Forumun üçüncü payında, genä **yarı gagauzça, yarı rusça**, oldu bir tombarlak masa – "Zamandaş üüredilmesi: tendenţiyalar hem perspektivalar" temasına.

"Gagauz dili: bir erdä kolaylıkların çok renklilii" regional Forumu kapandı spektakliylän "Hoş avşamnar", angısını hazrılamıştı Kongaz Kultura Evin yaratmak öndercisi Matrona Konstantinovna HRİSTOVA, Todur ZANET teoretik liţeyin üürencilerinin hem üüredicisinin Matrona Nikolaevna BARGANın yardımınnan. Spektaklidä gösterildi gagauz adetleri, sıraları hem "ROP-ROP" milli oyunundan parçalar.

Not. En şaşılacek işti bu Forumda işitmää Gagauz dilini bişeyä saymayan Gagauziya başlarının aazından çıkan "nekadar lääzım ana dilini (diil gagauzçayı!) üürenmää" sözleri.

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası – SEVİNÇLİ hem KAHIRLI bir Olimpiada

Çiçek ayın 12-14 günnerindä Kişinevun "Antioh Kantemir" liţeyindä geçti XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası. SEVİNÇLİ bir Olimpiada, zerä XXX-cu – yubileynıy! KAHIRLI bir Olimpiada, zerä onun ne AÇILIŞINA, ne da KAPANIŞINA Gagauziyanın büünkü başları gelmedilär: ne Başkan İrina VLAH, ne üüredicilik tän sorumnu Gagauziya Başkanının yardımcısı Ölesä TANASOGLU, ne Gagauziya Halk Topluşun başı, ne GHT bilim hem üüredicilik komisiyasının başı yada azaları. BİRİCİİ!!!

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasına katıldılar Gagauziyanın 29 üüredicilik kuruluşun 9-12 klaslarından 60 üürencisi, angıları ensedilär regional Olimpiadada.

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadanın ofiţial açılışı oldu Çiçek ayın (aprel) 12-dä. Açılışta olimpiadacılara nasaat sözlerinnän danıştılar jüri başı Anna İvanovna STOLETNÄYA, jüri azası Dora Panteleevna ONOFREY, üüredicyka Mariya Afanasyevna KAPSOMUN hem Akademik Todur ZANET.

İki günnük yarışmadan sora (*peet okumak, gramatika hem yaratma işlerindä test, gagauz halkın istoriyasında hem literaturada viktorina*) jüri (Anna İvanovna STOLETNÄYA – jüri başı, Dora Panteleevna ONOFREY, Anna Danilovna SUKMAN, Lidiya Nikolayevna ÜSÜMBEYLİ, Nadejda Petrovna KEOROGLU, Valentina Fedorovna ŞTİROY, Mariya İlyiniçna ÇERNİOGLU, Ekaterina İvanovna KILÇIK, Galina MUTAF) kendi kararını açıkladı.

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadasında prizör oldular:

9-cu klaslar

1-ci er – **Karina GUNA** (Avdarma küüyün D. Çelengir teoretik liţeyi, üüredicisi M.A. KAPSOMUN);

2-ci er – **İrina ZIRIN** (Ütülü küüyün S. Ekonomov teoretik liţeyi, üüredicisi A.İ. Uzun);

3-cü er – **Stefanida SOBOR** (Kongaz küüyün N. Çebanov gimnaziyası, üüredicisi S.D. Kırbıyık);

4-cü er – **Natalya SLAV** (Baurçu küüyün teoretik liţeyi, üüredicisi E.İ. Ratkova).

10-cu klaslar

1-ci er – **Olesä KİROVİÇ** (Avdarma küüyün D. Çelengir teoretik liţeyi, üüredicisi M.A. Kapsomun);

2-ci er – **Anastasiya GAYDARLI** (Kıpçak küüyün S. Baranovskiy teoretik liţeyi, üüredicisi M.İ. Kocabaş);

3-cü er – **Marina KURDOVA** (Kıpçak küüyün S. Baranovskiy teoretik liţeyi, üüredicisi M.İ. Kocabaş);

4-cü er – **Diana GÜMÜŞ** (Komrat D. Karaçoban teoretik liţeyi, üüredicisi E.İ. Kılçık).

11-ci klaslar

1-ci er – **Tatyana MANASTIRLI** (Çadır M. Guboglu teoretik liţeyi, üüredicisi O.F. Konstantinova);

2-ci er – **Elena KOCABAŞ** (Kıpçak küüyün S. Baranovskiy teoretik liţeyi, üüredicisi M.İ. Kocabaş);

3-cü er – **Ekaterina KEMİKSİZ** (Valkaneş A. Doljnenko teoretik liţeyi, üüredicisi D.P. Onofrey);

4-cü er – **Alina ÇAVDAR** (Kıpçak küüyün B. Yanakoglu teoretik liţeyi, üüredicisi L.N. Üsümbeyli).

12-ci klaslar

1-ci er – **Aleksandra KOÇANCI** (Avdarma küüyün D. Çelengir teoretik liţeyi, üüredicisi F.İ. Marinov);

2-ci er – **Nataliya STAMAT** (Kıpçak küüyün S. Baranovskiy teoretik liţeyi, üüredicisi E.F. Kopuşçu);

3-cü er – **Veronika ÇOLAK** (Kıpçak küüyün B. Yanakoglu teoretik liţeyi, üüredicisi S.A. Todorova);

4-cü er – **Sevgi AKÜZ** (Kazayak küüyün teoretik liţeyi, üüredicisi N.P. Çoban).

Olimpiadanın kapanışında, Moldovanın üüredicilik, kultura hem aaraştırma ministerliin Diplomnarını hem para baaşışlarını (1-ci er – 1000 ley, 2-ci er – 800 ley, 3-cü er – 600 ley, 4-cü er – 400 ley) prizörlara verdi jüri başı Anna İvanvana STOLETNÄYA. Gagauziyadan hep o ölçüdä para baaşışlarını prizörlara verdi Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının başı Sofya Mihaylovna TORLAK.

"Ana Sözü" gazetasının hem "GAGAUZLUK" Cümne Birliin adından Olimpiadanın prizörlarına hem Olimpiadaya katılannara 30 000 leylik kiyat verdi Akademik hem yazıcı Todur ZANET: hepsinä – "Seçmä yaratmalar" kiyadını, prizörlara da taa – 4 dildä (gagauzça, angliyca, moldovanca hem rusça) hazırlandı "Gagauzların kayıp olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması" 3 bilim kiyadınndan oluşan birär takım kiyat.

Olimpiadanın kapanışında gösterildi bir internaţionalizma konţertı, angısında pay aldılar Komrat yaratmak Evindän ansambli, Gagauziyanın anılmış türkücüykası İrina GERASİMOVA hem Komrat pedagogika kolecından genç türkücüyka Svetlana YANUL.

Açan çorbacılar gagauzları insan erinä saymêêrlar

Çiçek ayın 12-dä Kişinevun "Antioh Kantemir" liţeyindä oldu XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadasının ofiţial açılışı. Ama... ştena boştu hem ştenada ne Gagauziya Bayraa vardı, ne prezidium vardı.

Bu yıl Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadaların XXX-su olêr. Herbir akıl alan hem akılı olan devletlerdä bu büük bir yubiley sayılacıydı. Ama, nicä büün belli oldu Olimpiadanın açılışında, bu iş ne Gagauziyada, ne da Moldovada yubiley sayılmêêr hem Gagauziyaylan Moldova çorbacılarına bu iş hiç umurunda da diil.

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadanın ofiţial açılışına o çorbacılardan biricii gelmedi: ne Gagauziya Başkanı İrina VLAH, ne Gagauziyada üüredicilikten sorumnu Gagauziya Başkanının yardımcısı Ölesä TANASOGLU, ne Gagauziya Halk Topluşun başı, ne GHT bilim hem üüredicilik komisiyasının başı yada azaları, ne Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının büünkü "şefi" Sofya TORLAK, ne bu upravleniyadan bir kişi, ne Moldovanın üüredicilik, kultura hem aaraştırma ministerliindän birisi... Kimseycik...

Biriciini da açılışa çaarmadılar: ne Türkiye Büükelçisini, ne TİKA koordinatorunu, ne bir yazıcımızı, ne presayı... Biriciini...

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadanın açılışında Gagauziyanın Bayraa yoktu.

Uşaklar yoldan aaçtılar hem yorgundular. Bölä aaç hem yorgun da yarışmaya girdilär. Salt avşam üsütü onnara bir imäk verildi...

Bölä olêr ozaman, **açan çorbacılar gagauzları insan erinä saymêêrlar.**

Canında ana dilin
Senin duan angı dildä
Peydalanêr ilk canında?
Angı laflarlan fikirin
Duuêr o kafanda senin?
Ana dilin –
O fikirin senin,
Duan,
Senin ekmään, lafın,
Sevdan.
Çok dil bilärsaydın – islää,
Ama sän canını seslä.
Onun yaşêêr derinniindä
Duyguların öz dilinä.
18.03.2019

***
Alatla yaşamaa gününü,
Etiştir duymaa dadını.
Saklama gözäl üzünü,
Göster o gülüşünü.

Nataliya GAYDALI,
Kıpçak küüyün S. Baranovskiy teoretik liţeyi, 12 "A" klas

Olimiadacılara deyni master-klas

Çiçek ayın 13-dä Kişinevun "Antioh Kantemir" liţeyindä geçän XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadasına katılannara deyni Akademik hem yazıcı Todur ZANET literatura hem folkloru aaraştırma uurunda master-klas gösterdi.

Master-klasta Canabisi tanıştırdı olimpiadacıları 4 dildä (*gagauzça, angliyca, moldovanca hem rusça*) hazırlandı "Gagauzların kayıp olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması" 3 bilim kiyadınnan hem annattı nicä bu kiyatlar hazırlandı.

Bundan kaarä Todur ZANET annattı peet hem proza yaratmaları için, tanıştırdı kendi "Seçmä yaratmalar" kiyadınnan, okudu peet hem, master-klasın sonunda, annattı zalda bulunannara gagauz halk masalın "Padişah hem Lala yada Dahril hem Züfrem" süjetını.

Master-klasa katıldı genç, ama artık anılmış poet Tatyana DRAGNEVA, angısı okudu kendi peetlerindän örnekleri. Kalmadılar bir tarafta olimpiadacılar da – kendi peetlerini okudular körpä poetlar Veronika ÇOLAK (Kıpçak küüyün B. Yanakoglu teoretik liţeyi) hem Sevgi AKÜZ (Kazayak küüyün teoretik liţeyi).

Master-klas buluşmanın sonunda olimpiadacılar yalvardılar, ani, yakışarsaydı, Todur ZANET baaşlasın onnara kendi "Seçmä yaratmalar" kiyadını.

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası ardına bir sürü KAHIR hem SORUŞ braktı...

XXX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası SEVİNÇLİ hem KAHIRLI bir Olimpiada oldu.

KAHIRLAR belli – Olimpiadanın açılışı hem kapanışı gösterdi, ani ne Gagauziyada ne da Moldovada kuvettä bulunannar gagauz dilini hem gagauzları bişeyä saymêêrlar. Neçin acaba? Cuvap belli – Gagauziyada kuvettä bulunan başlar bizdän diil, Moldovada sa – hiç ta bizdän diil!

Neçin bu Olimpiadaya büünkü Gagauziya hem Moldova başları gelmedilär: ne Gagauziya Başkanı İrina VLAH, ne Gagauziyada üüredicilikten sorumnu Gagauziya Başkanının yardımcısı Ölesä TANASOGLU, ne Gagauziya Halk Topluşun bilim hem üüredicilik komisiyasının başı yada azaları, ne Moldovanın üüredicilää hem gagauz dilinä bakan başları?

Neçin bu Olimpiadalar yapılêr Kişinevda da diil Gagauziyada? Osaydı Gagauziya artık Moldova diil mi?

Neçin 60 gagauz üürencisini, 10-dan zeedä üüredicilyi hem jüri azalarını zeetlärlän zorluklar içindä, aaç hem yorgunnuk durumunda, taa Kişineva getirip, hemen atêrlar yarışa, açan var nicä Ministerliktän, Olimpiadaya gelmeyän kişiyi, Gagauziyaya getirtmää?

Gagauz dili büün üüredicilerdän, üürencilerdän hem birkaç yazıcıdan kaarä , acaba, bir kimä taa lääzım mı?

Uzbekistanda I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivali – “Bakhshi International Art Festival - 2019”

Uzbekistan Prezidentin Kararına görä, UNESCO kanadı altında, Çiçek ayın 5-10 günneri arasında Uzbekistanın Termez kasabasında geçti “I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivali – Bakhshi International Art Festival - 2019”, angısında pay aldılar 74 dört devlettän 160 temsilci.

Uzbekistan Prezidenti Şavkat MİRZİÖEV ofiţial açılışta.

Çiçek ayın (aprel) 7-dä I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivalin ofiţial açılışını yaptı Uzbekistan Prezidentı Şavkat MİRZİÖEV. Açılış sözündä Canabisi şükür etti yardımnar için UNESCOnun Aziya temsilcisinä Andrey ŞEVELÖVa, İSESCO (*İslam üüredicilik, kultura hem bilim kuruluşu*) temsilcisinä Rhiati SALİHä, ART uurunda Bütündünnä el ustaların Birlininin öndercisinä Gade Ride HİJJAVİya hem selemnadı açılışa gelän Kirgiziya, Kazahstan, Turkmenistan, Tacikistan hem Afganistan devletlerin ofiţial kişilerini hem başka musaafirleri.

Şavkat MİRZİÖEV urguladı, ani “*insannın kurduu hepsi paasız kultura zenginniklerinin kaynarcasının çöşmesi halkların folklor yaratmalarıdır. Bahşi zanaatı hem bahşicilerin ustalı üzä çıkarêr türlü halkların milli özelliini, onnarın dilini, yaşamak biçimini, adetlerini hem sıralarını. Bahşi zanaatı insannın bütündünnää kulturasının ayırılmaz bir payıdır*” hem ani “*globolizaţiay hem pop-kultura zamanında folklor kulturasının korunmaya zoru var hem bu korunmayı yapmaa deyni BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivali kuruldu*”.

Uzbekistan Prezidentın açılış sözündän sora, Uzbekistandan artistlär gözäl bir açılış konţertı gösterdilär hem, uzbekistanın adetinä görä, tribunalarda insannarı ekmeklän ikram ettilär .

I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivalindä kasabalılara hem burayı gelän musaafirlerä deyni türlü sergilär kuruldu, Uzbekistanın çeşitli erlerindän folklor aulları kuruldu, el zanaatları ustalıklarında master-klaslar yapıldı hem folklor ansamblileri Uzbekistanın Surhandarya tarafının türkülerinnän hem oyunnarınnan tanıştırdılar. Bundan kaarä muzeylerä hem istoriyalı erlerä ekskursiyalar yapıldı.

Festivalin çerçevesindä 4 günün içindä bahçicilär yarışması oldu. Yarışmada, Uzbekistan bahçicilerindän kaarä, kendi incäzanaatını gösterdilär bahçicilär hem artistlär bölä memleketlerdän, nicä Afganistan, Azerbaycan, Belgiya, Bulgariya, Finländiya, İran, İzrail, Kazahstan, Kirgiziya, Kitay, Malayziya, Mongoliya, Rusiya, Serbiya, Singapur, Tacikistan, Turkmenistan, Türkiye (*aşık Zeki ERDELİ*), Üülen Koreya hem Yaponiya.

“Bakhshi International Art Festival - 2019” – I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivalin jürisi.

Bahçicilär konkursunu kantarladı halklararası jüri (*patrettä soldan*): Dr. Rustambek ABDULLAEV (Uzbekistan), Dr. Piter Djon VİEGOLD (Franţiya), Dr. Fikret TÜRKMEN (Türkiye), Dr. Moon HYUNG SUK (Üülen Koreya), Dr. Anarbay Sagiulı BULDIBAY (Kazahstan), Dr. Violetta YUNUSOVA (Tacikistan) hem Dr. Alima AYUSHJAV (Mongoliya).

Çiçek ayın (aprel) 10-da “Bakhshi International Art Festival - 2019” Festivalin ofiţial kapanışı oldu. Festivaldä pay alannara hem musaafirlerä kapanış sözünnän danıştı Uzbekistanın kultura ministrusu Bahtiör SAYFULLAEV. Nedän sora Festivalin ödülleri verildi.

I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivalin bahçicilär yarışmanın Grand-Pri ödülünü (7500 ABD doları) aldı Kazahstandan bahçiciyka Ulcan BAYBUSİNOVA. Birinci ödülünü (5000-när ABD doları) aldılar Kerven YOVBASAROV (Turkmenistan) hem Abdunazar POYONOV (Uzbekistan). İkinci ödülünü (3500-zär ABD doları) aldılar İlgam BAYBULDİN (Başkiriya, Rusiya) hem Ali GULİEVlan Samira ALİEVA (Azerbaycan). Üçüncü ödülü (2500-zär ABD doları) aaldılar Gülnara ALLAMBERGENOVA (Karakalpak, Üzbekistan) hem Kim Hyo Sung (Üülen Koreya). Bundan kaarä çeşitli nominaţiyalarda 500-zär dolarlık ödüllär da verildi.

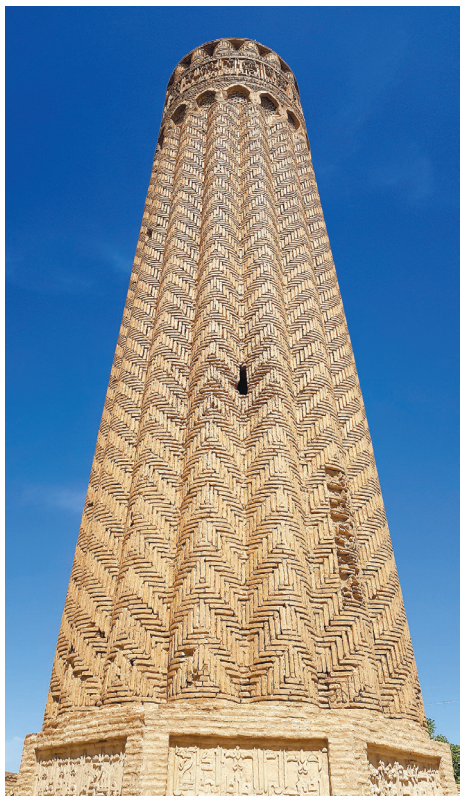

Minor küüyündä 900 yıllık Carkurgan minareti (1109-1110).

Festivalin çerçevesindä yapıldı “Dünnää ţivilizaţiyasında BAHŞİ incäzanaatının eri” Halklararası bilim-praktika konferenţiyası, angısında 13 devlettän bilim adamnarı 23 doklad okudular. Uzbekistan bilim insannarından kaarä bu konferenţiyada pay aldılar: Dr. Ali ŞAMİL (Azerbaycan), Prof. Nataliya RAŞKOVA (Bulgariya), folklor ekspertı Khazrai BABAK (İran), Prof. Şakır İBRAEV (Kazahstan), Prof. Chun İnb Pyong, Prof. Oh Eunkyung (Üülen Koreya), Akad. Todur ZANET (Gagauziya, Moldova), Prof. Tanzilya HADJİEVA, Dr. Gulnar YULDIBAEVA, Nafisa TULIBAEVA, Dr. Vasiliy İLLARİONOV, Dr. Evgeniya KUZMİNA (Rusiya), Karomatullo RAHİMOV (Tacikistan), Rovşen MUHAMMEDOV (Turkmenistan), Prof. Mehmet Ocal OGUZ, Prof. Metin ERİKÇİ, Prof. Fedakar SELAMİ, Prof. İsmet ÇETİN (Türkiye) hem Jean DÜRİNG (Franţiya).

Sonu 8-ci sayfada

Notre-Dame de Paris yangını Franţiyanın üreeni yaktı

Çiçek ayın 15-16 gecesindä yandı Franţiyanın hem Bütün Evropanın kultura simvolu – Notre-Dame de Paris (Parij Panayıyasının Soboru). Yangın yoketti soborun örtüsünü, saadını, şpilini hem hepsi aaçtan yapılı parçalarını, eritti kalaylan bitiştirili vitrajları hem ara örtüleri.

Dünnää presası bildirer, ani yangın başladı avşamneyin Çiçek ayın 15-dä saat ediyä yakın da iki saadın içindä yoketti örtüyü hem şpili. Ateşi kontrol altına almaa becerdilär sadä sabaa karşı gecä saat dördä yakın.

Yangını sündürmää savaştılar 500-zä yakın yangıncı, ama, soborun yapısına görä (soborun üüseklii – 35 metra, başneların– 69 metra), onnar yakın yaklaşamardılar, merdivenneri uzadamardılar.

Bildiriler, ani Notre-Dame de Paris (Parij Panayıyasının Soboru) soburunda bulunan dünnää kulturasının hem hristiannıın kimi paalılıklarını kurtarmaa becermişlär. O paalılıkların arasında var İsus Hristozun başına takılan pıtıraklı feneţ ta, ani burada korunardı.

Yangının sebepi belli diil. Sayılêr, ani o çeketti iskelerdä, ani burada restovraţiya için kuruluydular.

Not. Notre-Dame de Paris (Parij Panayıyasının Soboru) katolik klisesi, ani 1163-1345 yıllarda yapıldı Rim imperatoruun Yupiter hramının temelindä.

Uzbekistanda I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivali – “Bakhshi International Art Festival - 2019”

(Sonu. Çeketmesi 7-ci sayfada)

Halklararası bilim-praktika konferenţiyasının ofiţial açılışını yaptı Uzbekistanın kultura ministrusu Bahtiör SAYFULLAEV hem götürdü konferenţiyayı Akademik Tura MİRZAEV (Uzbekistan).

Bundan kaarä bilim adamnarı buluştılar Termez devlet universitetın rus dili filologiya fakultetın studentlarınnan.

Festivaldä bildirildi, ani krar alındaı üzbek milli bahçici incäzanaatınnan dünneyi taa geniş tanıştırmaa deyni, gençlerdä bu ustalaa meraklık debreştirmää deyni, kardaş hakların arasında dostluu kaavileştirmää deyni, halklararası maştabında yaratmak baalantılarını hem kulturada işbirliini genişletmää deyni “Bakhshi International Art Festival” – I-ci BAHŞİ incäzanaatı Halklararası Festivalini ileri dooru 2 yıl aşırı yapmaa.

Not. BAHŞİ – bu Orta Aziya türk halklarında destancı hem halk türkücüsü olan insan, ani sazda yada dutarda oynêêr hem aazlan da çalêr. Bu lafın var taa bir maanası – üüredici.

“ANA SÖZÜ”Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta “Universul” basım evindä basılêr
Tiraj – 3020 ekz. Sımarlamak No: 874

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com